GEMEENTE
MAASGOUW.

Raadsvergadering
05-10-2021

Voorstel tot goedkeuring van het plan van aanpak Woonwagen- en standplaatsenbeleid Maasgouw

Van:	*College (portefeuillehouder Snijckers)*
Voorstel:	1. In te stemmen met het plan van aanpak "Woonwagen- en standplaatsenbeleid Maasgouw"; 2. Het gevraagde voorbereidingskrediet van € 100.000 beschikbaar te stellen; 3. Dit krediet ten laste te brengen van de post onvoorzien en dit te verwerken in de begroting 2021.
Bijlagen:	**Bijgevoegd:** • plan van aanpak Woonwagen- en standplaatsenbeleid; • bestuurlijke samenvatting van het plan van aanpak • raadsbesluit **Ter inzage:** • n.v.t.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De secretaris,

Toelichting
Voorstel tot goedkeuring van het plan van aanpak Woonwagen- en standplaatsenbeleid Maasgouw

Inleiding:
Het landelijke 'Beleidskader gemeentelijk woonwagen en standplaatsenbeleid' en de opgestelde 'Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid' van de VNG laat er geen misverstand over bestaan: de gemeente is aan zet om haar lokale woonwagen- en standplaatsenbeleid in overeenstemming te brengen met de mensenrechten. Dat wil onder andere zeggen dat er voldoende standplaatsen beschikbaar moeten zijn, zodat woonwagenbewoners binnen een redelijke termijn zicht hebben op een standplaats die wonen in familieverband mogelijk maakt. Het bestuur van de gemeente Maasgouw is daarmee aan de slag gegaan. In de Kadernota 2021 is benoemd dat de behoefte aan woonwagens en standplaatsen in Maasgouw evident aanwezig is. Daarbij is aangegeven dat deze behoefte in 2020 vertaald dient te worden naar een bestuurlijk gedragen visie, dan wel Plan van Aanpak, om tot uitbreiding van het aantal wooneenheden ten behoeve van deze doelgroep te komen. Op 1 juni 2021 heeft de Maasgouwse gemeenteraad kennis genomen van de 'Projectopdracht uitbreiding woonwagenstandplaatsen'. In vervolg op deze projectopdracht is nu een plan van aanpak uitgewerkt dat het startsein geeft om te komen tot een gemeentelijk woonwagenbeleid dat voldoende rekening houdt met en ruimte geeft aan het woonwagenleven van woonwagenbewoners.

Beslispunten:
1. In te stemmen met het plan van aanpak "Woonwagen- en standplaatsenbeleid Maasgouw";
2. Het gevraagde voorbereidingskrediet van € 100.000 beschikbaar te stellen;
3. Dit krediet ten laste te brengen van de post onvoorzien en dit te verwerken in de begroting 2021.

Argumenten:
1.1 Het Maasgouwse woonwagen- en standplaatsenbeleid voldoet op dit moment niet aan het Rijksbeleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid.
In juli 2018 is het landelijke 'Beleidskader gemeentelijk woonwagen en standplaatsenbeleid' verschenen, waarna in mei 2021 een nadere uitwerking volgde in de 'VNG Wegwijzer gemeentelijk woonwagen- en standplaatsenbeleid'. De belangrijkste uitgangspunten van dat Rijksbeleidskader zijn:
- de gemeente stelt beleid voor woonwagens en standplaatsen op, als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid;
- het beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners;
- hiervoor is nodig dat de behoefte aan standplaatsen helder is;
- corporaties voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren;
- de afbouw van standplaatsen is niet toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen;
- een woningzoekende woonwagenbewoner die dit wenst, heeft binnen een redelijke termijn kans op een standplaats.

Het gemeentelijke beleid dient te voldoen aan dit Rijksbeleidskader. Op dit moment is dat niet helemaal het geval: hier zal dus actie op moeten worden genomen om dit te corrigeren. De Wegwijzer van de VNG biedt een handreiking om adequaat volkshuisvestelijk beleid voor de doelgroep te formuleren. In het plan van aanpak is aangegeven welke activiteiten dienen te worden uitgevoerd om het Maasgouwse beleid in overeenstemming met het rijksbeleidskader te brengen.

1.2 Uit het provinciaal en gemeentelijk woonbehoefteonderzoek is gebleken dat er behoefte is aan extra standplaatsen in Maasgouw om het aantal standplaatsen op peil te brengen.
Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt een behoefte van 32 à 33 extra standplaatsen ten opzichte van de nu aanwezige 35 standplaatsen. Er ligt dus een forse uitbreidingsbehoefte en daarmee een duidelijke

uitbreidingsopgave. In de eerste verkenningen om te komen tot extra standplaatsen zijn uitbreidingsmogelijkheden in kaart gebracht. Die mogelijkheden variëren van ‘laaghangend fruit’ tot de realisatie van een volledig nieuwe locatie. In het plan van aanpak is aangegeven welke activiteiten moeten worden uitgevoerd om tot een uitbreiding van het aantal standplaatsen te komen.

1.3 Er dienen afspraken te worden gemaakt met woningcorporaties.
In het Rijksbeleidskader is opgenomen dat corporaties dienen te voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren. Alleen al vanuit die verantwoordelijkheid is het evident dat beide woningcorporaties worden betrokken bij de verdere uitwerking van dit project en dat er afspraken worden gemaakt over eigendom, beheer en onderhoud van de bestaande en eventuele nieuwe locatie(s), de kostenverdeling tussen partijen en regels rondom toewijzing van huurplaatsen. Daarbij dienen ook afspraken te worden gemaakt die leiden tot overdracht van de woonwagenlocaties , die nu nog in bezit zijn van gemeente Maasgouw, aan de woningcorporaties. In het plan van aanpak is aangegeven welke activiteiten moeten worden uitgevoerd om deze samenwerking verder vorm te geven.

2.1 Om invulling te geven aan het projectdoel is geld nodig.
Op hoofdlijnen doorlopen we de volgende stappen:

- Inventarisatie van de behoefte aan nieuwe standplaatsen
- Planologische inventarisatie / (haalbaarheids)onderzoeken
- Doorlopen bestemmingsplanwijzigings- en vergunningtrajecten
- Realisatie van nieuwe standplaatsen en opstallen

De inventarisatie en een globale planologische inventarisatie heeft reeds plaatsgevonden. Om de komende periode verdere (haalbaarheids)onderzoeken uit te voeren en de kosten voor uitbreiding van het aantal standplaatsen verder in beeld te brengen is een voorbereidingsbudget nodig. In de begroting 2021 is weliswaar geld opgenomen voor het reguliere onderhoud van de bestaande woonwagens, maar niet voor het nu op te starten project. Derhalve wordt nu verzocht om een voorbereidingsbudget ter hoogte van € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de werkzaamheden die in 2021 en 2022 zullen worden uitgevoerd.

3.1 Er is binnen de meerjarenbegroting nog geen budget voor dit project beschikbaar gesteld.
In de Kadernota 2021 is opgenomen dat er een Plan van Aanpak dient te worden opgesteld om tot uitbreiding van het aantal wooneenheden ten behoeve van deze doelgroep te komen. In de Programmabegroting 2021 zijn er – buiten het reguliere onderhoudsbudget voor bestaande standplaatsen – echter geen financiële middelen gereserveerd om dit Plan van Aanpak op te stellen en/of tot uitvoering te kunnen brengen. Voorgesteld wordt om het benodigde voorbereidingskrediet ten laste te brengen van de post Onvoorzien in de begroting.

Kanttekeningen:

1.1 De uitbreidingsopgave voor locatie Thorn vraagt specifieke bestuurlijke aandacht in relatie tot de planvoorbereiding voor hoogwaterbescherming dijkvak Thorn-Wessem

De locatie Thorn telt op dit moment drie standplaatsen, maar kent een forse uitbreidingsbehoefte: er is binnen enkele jaren een behoefte aan 6 tot 7 extra standplaatsen. Ruimtelijk zijn hier mogelijkheden voor: rondom de bestaande locatie is voldoende ruimte om deze extra standplaatsen te realiseren. Maar in dit gebied speelt ook de opgave tot hoogwaterbescherming dijkvak Thorn-Wessem. De beslissing over het wel of niet toevoegen van standplaatsen op de locatie Thorn dient in de planvorming van het dijkvak te worden meegenomen. College en gemeenteraad zullen een beslissing moeten nemen of in het hoogwaterbeschermingstraject wordt ingezet op algehele ontstening van het gebied (dat dan zal leiden tot geheel moeten verplaatsen van deze locatie) of dat er een uitzondering wordt gemaakt voor de woonwagenlocatie met omringend beoogd uitbreidingsgebied.

Vanuit het project “Woonwagen- en standplaatsenbeleid” heeft uitbreiding bij een bestaande locatie duidelijk de voorkeur. Enerzijds omdat het wonen in familieverband als meest belangrijke gezien wordt in de woonwagencultuur, en anderzijds omdat het zoeken naar een nieuwe locatie gecompliceerd is en hieraan een aanzienlijk hoger kostenplaatje hangt. Het streven is de benodigde bestemmingsplanwijziging voor uitbreiding van de locatie Thorn in dezelfde procedure mee te nemen als Linne, Ohé en Laak en de groenstrook tegenover de woningen aan de Lichtenbergerweg, vóór ingang van de Omgevingswet in juli 2022. Indien besluitvorming over ófwel uitbreiden ófwel geheel verplaatsen niet op korte termijn plaatsvindt, moet wellicht de uitbreiding van de locatie in Thorn opschuiven in fasering.

2.1 Het gevraagde voorbereidingskrediet is bij lange na niet genoeg om het volledige projectdoel te kunnen realiseren.

Na goedkeuring van het plan van aanpak door de gemeenteraad wordt er een gezamenlijk proces opgestart met woningcorporaties Wonen Limburg en Wonen Zuid, woonwagenbewoners en omwonenden om de realisatie van de meer complexe locaties en opgaven te verkennen. Wanneer die uitwerking heeft plaatsgevonden, is het mogelijk om een vervolgraming voor de meer complexe fasen op te stellen. De realisatie van het totale project gaat aanzienlijk meer kosten dan de nu gevraagde € 100.000. Het is nu nog niet mogelijk een realistische inschatting van de totale kosten te geven omdat er nog te veel zaken te onduidelijk zijn.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

- In het coalitieakkoord "Samen op weg naar een duurzaam Maasgouw" is opgenomen dat de gemeente Maasgouw streeft naar een aanbod van koop- en huurwoningen én bouwmogelijkheden die zoveel als mogelijk aansluiten bij de behoeften en wensen van woningzoekenden. Het woonwensenonderzoek uitgevoerd onder de doelgroep is de basis voor het nu opgestelde plan van aanpak.
- De opgave zoals geformuleerd in het Rijksbeleidskader is ook in de regionale structuurvisie Wonen Midden Limburg benoemd. In de lokale uitvoeringsstrategie Maasgouw is deze opgave overgenomen en is benoemd dat woonwagenbewoners gezien worden als specifieke doelgroep waarvoor aanvullende huisvestingsvormen moeten worden gevonden.
- Het streven om te komen tot een plan van aanpak voor de uitbreiding van het aantal woonwagenstandplaatsen is vervolgens verwoord in de Kadernota 2021.

Communicatie:

Om tot een succesvolle uitvoering van het project te komen is een goede, tijdige communicatie cruciaal. Intern binnen alle betrokken teams, maar zeker ook extern met de doelgroep, de woningcorporaties en met omwonenden van een woonwagenlocatie. Intern wordt de communicatie geborgd door een multidisciplinaire projectgroep samen te stellen waarin medewerkers van de teams Sociaal Domein, Fysiek Domein, Beheer Openbare Ruimte en Bestuur, Strategie & Control zitting hebben. Extern wordt er een gezamenlijk proces opgestart met woningcorporaties Wonen Limburg en Wonen Zuid, woonwagenbewoners en omwonenden om de realisatie van de meer complexe locaties en opgaven te verkennen. Omdat de communicatie in dit project omvangrijk en veelzijdig is, wordt een apart communicatieplan opgezet.

Financiën

Onder kanttekening 2.1 is toegelicht dat het op dit moment nog niet mogelijk is een gedetailleerde kostenraming voor het gehele project op te stellen omdat er nog veel zaken niet of niet voldoende bekend zijn. Daarom wordt in dit raadsvoorstel enkel een voorbereidingskrediet aangevraagd zodat de relatief eenvoudige acties in gang kunnen worden gezet en ook de onderzoeken voor het vervolgtraject kunnen worden opgestart. Vooralsnog wordt daarbij gedacht aan de volgende (bedragen voor) activiteiten die extern moeten worden uitgevoerd:

1)	Inhuur externe capaciteit (projectmedewerker)	:	€ 36.000
2)	Inrichtingstekening (stedenbouwkundig plan)	:	€ 5.000
3)	Bestemmingsplanwijzigingen met onderzoeken	:	€ 10.000
4)	Civieltechnisch plan	:	€ 15.000
5)	Opknappen standplaats Wessem	:	€ 20.000
6)	Communicatiebudget	:	€ 5.000
7)	Post onvoorzien	:	€ 9.000
	Totaal:	:	€ 100.000

Naast deze activiteiten uit te voeren door commerciële partijen wordt het gros van de werkzaamheden in de aanstaande voorbereidingsfase door vaste medewerkers van de gemeente Maasgouw uitgevoerd. Die personele kosten worden niet op dit project doorbelast.

Voorgesteld wordt om het gevraagde voorbereidingskrediet van € 100.000 zoals hierboven gespecificeerd ter beschikking te stellen. Dit benodigde krediet betreft enerzijds algemene begeleidings- en opstartkosten en

anderzijds (voorbereidende handelingen om te komen tot) fysieke aanpassingen aan of uitbreidingen van bestaande locaties. Voor de dekking van deze verschillende soorten kosten zijn verschillende boekhoudkundige spelregels van toepassing:

1) kosten die worden gemaakt ten behoeve van zogeheten 'infrastructurele werken' geldt een verplicht afschrijvingsregime van 25 jaar. Dit zijn kosten die we maken om te komen tot aanpassingen aan of uitbreidingen van bestaande locaties: hiertoe behoren de posten met nummers 2, 3, 4 en 5. In totaal zullen deze kosten naar verwachting € 50.000 bedragen. De kapitaalslasten voor deze kosten bedragen € 2.000 per jaar. Deze € 2.000 wordt gedurende 25 jaar jaarlijks afgeschreven, met ingang van het jaar 2023. Ook deze kapitaalslasten worden gedekt uit de post Onvoorzien;
2) begeleidings- en opstartkosten (de posten 1, 6 en 7) vormen de overige € 50.000 binnen het gevraagde voorbereidingskrediet. Voor deze kosten geldt geen afschrijvingstermijn: dit bedrag wordt volledig ten laste van de begroting 2021 (post onvoorzien) gebracht.

Voor de verdere uitwerking van het project zal gefaseerd een aantal verdiepende raadsvoorstellen worden gedaan waarin wordt gevraagd om een investeringskrediet voor uitbreiding van het aantal standplaatsen.

Planning en uitvoering:

Zodra de gemeenteraad heeft ingestemd met het plan van aanpak en het voorbereidingskrediet ter beschikking heeft gesteld, wordt de ontwerpfase van het project opgestart:

- de doelgroep wordt geïnformeerd over het genomen raadsbesluit en er wordt een bewonerscommissie samengesteld die de verdere planvorming mee zal begeleiden;
- er wordt een communicatieplan opgesteld;
- er wordt een projectoverleg ingericht met Wonen Zuid en Wonen Limburg;
- een extern adviesbureau wordt opdracht gegeven om een technische inventarisatie te maken van de locaties. Bekeken wordt wat er voor de gewenste uitbreidingen per locatie moet worden gedaan en wat dit zal gaan kosten;
- de standplaats in Wessem wordt opgeknapt en weer verhuur gereed gemaakt;
- voor de locaties Ohé en Laak, Linne, Lichtenbergerweg (en indien de voortgang van de besluitvorming over het dijkvak Thorn – Wessem het toelaat ook voor de locatie Thorn) wordt een bestemmingsplanwijziging opgestart om op die locaties alvast standplaatsen toe te voegen.

Bijlagen:

1. Plan van aanpak 'Woonwagen- en standplaatsenbeleid'
2. Bestuurlijke samenvatting van het plan van aanpak
3. Raadsbesluit

Team: Sociaal Domein